

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกชุมชน
ผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

Participation on Part-time Self-employment Development to Promote
Quality of Life of Elderly Club Members in Mueang Kaen Phatthana Town
Municipality, Mae Taeng District, Chiang Mai Province

รพีพร เทียมจันทร์* สุรศักดิ์ นุ่มมีศรี และสามารถ ใจเตี้ย
Rapeeporn Tiamjan^{*}, Surasak Nummisri¹ and Samart Jitae

¹คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300

¹Faculty of Science and Technology, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai 50300, Thailand

*Corresponding author: E-mail rapeeporn_tia@cmru.ac.th

(Receive: 02 March 2017; Accepted: 05 May 2017)

Abstract: The objective of this research was to study the participation in part-time self-employment development activities to promote quality of life of the elderly in Muang Kaen Phatthana Municipality, Mae Taeng district, Chiang Mai province. The sample for the study was 99 elders, and participatory action research (PAR) was applied, together with Appreciation, Influence and Control (AIC) techniques. The study found that this group of elders was engaged in a variety of 17 occupations. From this list of occupations, the elderly joined in analysis of the possibilities, and it was concluded that organic vegetable farming got the highest possibility ranking.

Keywords: Part-time self-employment development, elderly, quality of life

บทคัดย่อ: การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุ 99 คน ดำเนินการวิจัยโดยประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและ AIC ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุเสนออาชีพเสริมต่างๆ 17 อาชีพ จากรายการอาชีพเสริมผู้สูงอายุได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าการปลูกผักอินทรีย์มีความเป็นไปได้สูงสุด

คำสำคัญ: การพัฒนาอาชีพเสริม ผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิต

คำนำ

ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาสังคมไทยเปลี่ยนไปจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางประชากรจากภาวะที่มีการเกิดสูงการตายสูงมาสู่การเกิดต่ำการตายต่ำ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงผ่านทางระบบวิทยาจากโทรศัพท์และโทรศัพท์มือถือ โทรศัพท์มือถือและโทรทัศน์ที่เกิดจากความเสื่อมสภาพของ

ร่างกายตามวัย ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนจากสังคมเยาว์วัยสู่สังคมสูงวัย ประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาที่ยังคงอยู่ของประเทศไทยคือการเพิ่มประชากรวัยเด็กอย่างรวดเร็วในอดีตเป็นการเพิ่มประชากรวัยสูงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันประเทศไทยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ 14.7 (9.5 ล้านคน) และคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยจะกลายเป็น

สังคมผู้สูงอายุ (aged society) อายุ่งสมบูรณ์คือมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 (14.4 ล้านคน) ของประชากรทั้งหมด (เออมอร์, 2560)

การมีอายุยืนยาวขึ้นถือเป็นเรื่องท้าทายของสังคมไทย เนื่องจากปัญหาที่จะตามมาจากการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในประเทศไทยคืองบประมาณในการดูแลและรักษาสุขภาพอันเนื่องมาจากการภาวะสุขภาพที่ถูกดูอย่างดีและการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง (ธนาสุ และกนิษฐา, 2558) ตลอดจนภาวะทุพพลภาพหรือมีข้อจำกัดในการดำเนินกิจวัตรประจำวัน และการตอกย้ำในภาวะความยากจนในสัดส่วนที่สูงกว่าประชากรในเวียรอนๆ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจึงควรพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม หากผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ดีก็จะสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านอื่นๆ ได้ด้วย ซึ่งแนวทางหนึ่งที่สามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุได้นั่นคือการพัฒนาอาชีพเสริมให้กับผู้สูงอายุ เพื่อเป็นช่องทางให้ผู้สูงอายุมีโอกาสสร้างรายได้จากการอาชีพเสริมเพื่อการใช้จ่ายส่วนบุคคล และเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือนและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นองค์รวม

ชุมชนขอแสดง เศรษฐกิจเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดตั้งชุมรัมผู้สูงอายุเพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสพับประและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรม และประเพณี กิจกรรมช่วยเหลือชุมชน และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้สมาชิกในชุมรัมผู้สูงอายุบางส่วนยังรวมตัวกันเพื่อประกอบอาชีพเสริมคือการผลิตดอกไม้จันทน์เพื่อเป็นแหล่งเพิ่มพูนรายได้ของสมาชิก จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลในเบื้องต้นของคนผู้วัยพบว่าผลกำไรจากการผลิตดอกไม้จันทน์ของชุมรัมผู้สูงอายุที่ผ่านมานั้นค่อนข้างต่ำและไม่เพียงพอที่จะช่วยเป็นแหล่งรายได้เสริมให้กับสมาชิก และมีสมาชิกในชุมรัมผู้สูงอายุอีกหลายคนที่ต้องการอาชีพเสริมอื่นๆ เพื่อเป็นทางเลือกมาช่วยสนับสนุนรายได้สำหรับตนเองและครอบครัว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกชุมรัมผู้สูงอายุ เศรษฐกิจเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) และประยุกต์ใช้เทคนิค Appreciation, Influence and Control (AIC) (ครรชิต, 2554) เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการร่วมกันวางแผนการวิจัย คือ ร่วมกันศึกษาความต้องการและร่วมกันวิเคราะห์หาอาชีพเสริมที่เป็นความของสมาชิกในชุมรัมผู้สูงอายุอย่างแท้จริง และหมายมั่นกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมรัมและเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ สร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเองและเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

รูปแบบและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research: PAR) และมีการประยุกต์ใช้เทคนิค Appreciation, Influence and Control (AIC) ซึ่งมีตัวถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาบริบทของชุมรัมผู้สูงอายุ และการเผยแพร่แนวคิด PAR และเทคนิค AIC (ครรชิต, 2554) ให้กับสมาชิกชุมรัมผู้สูงอายุ

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการอาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกชุมรัมผู้สูงอายุ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรที่เป็นสมาชิกของชุมรัมผู้สูงอายุที่อาศัยในหมู่ที่ 1 บ้านช่อแล เศรษฐกิจ

เมืองเมืองแก่นพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
จำนวนทั้งหมด 99 คน
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. การประชุมระดมสมองด้วยเทคนิค AIC เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการอาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

2. การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลระหว่างการประชุมระดมสมอง จากประชากรจำนวนทั้งหมด 99 คน ทำการสุ่มคัดเลือกตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) เพื่อแบ่งประชากรเป็นกลุ่มย่อย ๆ ละ 9-10 คน และได้จำนวนกลุ่มย่อยทั้งหมด 10 กลุ่ม โดยทุกกลุ่มย่อยจะประกอบด้วยผู้สูงอายุที่เคยประกอบอาชีพหลักต่าง ๆ กัน ได้แก่ เกษตรกร ค้าขาย ช่างก่อสร้าง รับจ้างทั่วไป และรับราชการ และทุกกลุ่มย่อยจะมีสมาชิกทำหน้าที่เป็นผู้นำ การสนทนากลุ่มและผู้จัดบันทึกการประชุมกลุ่ม

3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมการต่าง ๆ เช่น การแสดงความสนใจ การพูดคุย การร่วมเสนออาชีพเสริม และการร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของอาชีพเสริม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการประชุมระดมสมอง การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจะนำมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การวิเคราะห์สรุปประเด็น (Thematic analysis) และนำเสนอให้ที่ประชุมของผู้สูงอายุร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดเพื่อความถูกต้องและชัดเจน

ระยะเวลาในการศึกษา

โครงการวิจัยนี้มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี คือ ระหว่างเดือน กันยายน 2558 ถึง สิงหาคม 2559

จริยธรรมการวิจัยในคน

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำโครงร่างการวิจัยส่งเข้ารับการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดยินธรรมการวิจัยด้านสาธารณสุขในคนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และได้รับการรับรองจัดยินธรรมการ

วิจัยเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2558 รหัสบรรจุการวิจัยเลขที่ EC-CMPHO 02/2556 ในการดำเนินงานวิจัยได้มีการซื้อแงวตุภูรังศ์ วิธีการศึกษา สิทธิในการเข้าร่วมการศึกษาโดยสมัครใจให้กับกลุ่มตัวอย่างและย้ำถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถออกจาก การศึกษาได้โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ตอกย้ำกลุ่มตัวอย่างและผู้เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถอธิบายตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัยและขั้นตอนของเทคนิค AIC
(Appreciation, Influence and Control) ซึ่งมี
รายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาบริบทพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ บริบทของชุมชนผู้สูงอายุ และการเผยแพร่แนวคิด PAR และเทคนิค AIC

1) บริบทของเทคโนโลยีเมืองเมืองแกนพัฒนา (Appreciation; A1)

เทศบาลเมืองเมืองพัฒนา มีประชากรทั้งหมด 13,450 คน แบ่งเป็น ชาย 6,494 คน และหญิง 6,956 คน จำนวนครัวเรือน 5,173 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณ 2,838 ครัวเรือน เนื่องจากพื้นที่มีความเหมาะสมในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีความพร้อมด้านแหล่งน้ำคือมีลำน้ำแม่ปิงและ ลำน้ำที่ไหลมาจากการเชื่อมแม่น้ำดงสมบูรณ์ซึ่งมีน้ำให้ผลผ่านตลอดปี และมีการประกอบอาชีพอื่น เช่น รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และรับจ้างในภาคธุรกิจและเอกชน

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2557 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาได้รวมตัวกันเปิดตลาดนัดชุมชนเพื่อจำหน่ายสินค้าและผลิตผลทางการเกษตรที่ปลดลดสารพิษภัยในชุมชน โดยจะจัดขึ้นในวันพุธทั้งสิ้นของทุกสัปดาห์ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดีจากคนในชุมชน

2) บริบทของชั้มรม **ผู้สูงอายุ** (Appreciation;
A1)

ชุมชนผู้สูงอายุตำบลช่อแล เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เริ่ม

ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2542 มีการดำเนินงานโดยใช้ หลักการบริหารแบบองค์รวม ชุมชนมีการดำเนินงาน แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้าน ศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมด้านสุขภาพ และกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ เช่น การผลิตดอกไม้จันทน์เพื่อเป็นแหล่งเพิ่มพูนรายได้ของ สมาชิก เป็นต้น

3) การเผยแพร่แนวคิด PAR และเทคนิค AIC (Appreciation; A1)

จากการทบทวนข้อมูลต่าง ๆ ในการ ดำเนินงานของชุมชนผู้สูงอายุ สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ พึงพอใจกับการรวมตัวกันเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและใจ แข็งแรง เทื่อนคุณค่าในตนเอง รู้สึกว่าสังคมให้ ความสำคัญกับผู้สูงอายุและมีโอกาสพัฒนาตนเอง ใน ด้านของการประกอบอาชีพเสริม คือ การผลิต ดอกไม้จันทน์เพื่อเป็นแหล่งเพิ่มพูนรายได้ของสมาชิก พบว่ารายได้จากการผลิตดอกไม้จันทน์ของชุมชน ผู้สูงอายุนั้นค่อนข้างต่ำและไม่เพียงพอที่จะช่วยเป็น แหล่งรายได้เสริมให้กับสมาชิก ดังนั้นสมาชิกในชุมชน ผู้สูงอายุจึงมีความต้องการอาชีพเสริมอื่นเพิ่มเติมเพื่อ พัฒนาศักยภาพของสมาชิกในชุมชนและเพิ่มช่องทางใน การหารายได้เสริม

คณะกรรมการผู้วัยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดของ PAR และเทคนิค AIC กับเวทีประชาคมของผู้สูงอายุซึ่ง ประกอบด้วยผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการผู้วัย จัย เพื่อ สร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ ชุมชน และคณะกรรมการผู้วัย ซึ่งผู้สูงอายุและผู้นำชุมชนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ PAR และเทคนิค AIC อีกทั้งยินดีที่จะให้ ความร่วมมือกับโครงการวิจัย

2. การศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการอาชีพ เสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกชุมชน ผู้สูงอายุ

1) การศึกษาความต้องการการพัฒนาอาชีพ เสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกชุมชน ผู้สูงอายุ (Appreciation; A2)

ผู้สูงอายุทุกคนมีความต้องการการพัฒนา อาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต โดยให้เหตุผลว่า

ในปัจจุบันผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพหลัก มี รายได้มาจากการบุตรหลานและเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บางครั้ง รายได้ไม่เพียงพอ กับรายจ่าย เพราะราคาสินค้าแพงขึ้น และผู้สูงอายุบางรายนั้นอาศัยอยู่ตามลำพังไม่มีผู้ดูแล จึง ต้องการอาชีพเสริมเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระทางการเงิน และรายได้จากการผลิตดอกไม้จันทน์ของชุมชนผู้สูงอายุ เมื่อนำมามอบให้กับสมาชิกแล้วยังน้อยมากและไม่ เพียงพอต่อการหารายได้เสริม

2) การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพ เสริม (Influence)

ผู้สูงอายุได้เสนอแนวทางอาชีพเสริมจำนวน 17 อาชีพ ได้แก่ การนวดแผนไทย การแปรรูปสมุนไพร การตัดเย็บเสื้อผ้า การปักผ้าอินทรีย์ การเพาะเต็ม การจักสาน การทำมั่กวด การปักไม้ดอกและไม้ผล การทำอาหาร งานฝีมือจากกระดาษ การทำกระเบื้า การเตี้ยงสัตว์ การทำสวนลำไย การทำนา การผลิต เครื่องนอน งานฝีมือจากลูกปัด และงานก่อสร้าง

จากรายการอาชีพเสริมที่กล่าวมาผู้สูงอายุได้ ร่วมกันวิเคราะห์อาชีพเสริมทุกรายการเกี่ยวกับความ เป็นไปได้ ความเหมาะสมกับวัยและภาวะสุขภาพ การ สนับสนุนจากสมาชิกในชุมชนผู้สูงอายุและชุมชน ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้สูงอายุเลือกการปักผ้าอินทรีย์เป็นอาชีพเสริม เพราะมีความเป็นไปได้สูงที่สุด เนื่องจากการปักผ้า อินทรีย์ไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่มากหรือการปักพื้นที่อื่น ๆ วัยสูงอายุสามารถปักผ้าส่วนครัวได้ และผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรมก่อนจึงมีความชอบและ ความเขียวชาญในการปักผ้า อีกทั้งผลผลิตจากการ ปักผ้าอินทรีย์สามารถนำไปจำหน่ายที่ตลาดนัดชุมชน ซึ่งจะดีขึ้นทุกวันพุ่งสบดีซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงใน ตารางที่ 1

3) การกำหนดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาอาชีพ เสริม (Control)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้สูงอายุ ต้องการปักผ้าอินทรีย์เป็นอาชีพเสริม ขั้นตอนต่อไป คือให้สมาชิกชุมชนผู้สูงอายุทุกคนได้ร่วมกันกำหนด กิจกรรมในการปักผ้าอินทรีย์และวางแผนเพื่อติดตาม และประเมินผลอาชีพเสริม

Table 1 The analysis of part-time self-employments

Number	Part-time self-employments list	Possibility	Appropriateness of age and health	To be supported by the elderly club and community	Annotation
1	Thai massage	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Mueang Kaen Phatthana Town Municipality has already offered free Thai massage for the community. - May not be supported because of there are many massage therapists in the community.
2	Herb processing	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - The elderly club members have received training on the processing of herbs. After the training, they have made and sold some products such as dishwashing liquid and shampoo. However, it has not been supported by the community.
3	Dressmaking	✗	✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Dressmaking is not suitable for the elderly due to vision problems. - This occupation requires a big budget for the purchase of equipment and the elderly club could not provide.
4	Organic vegetable farming	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Planting an organic vegetable is possible because most of the elderly have been farmers and specialize in planting. - The elderly could use the space around the elderly club for planting. - Productivity can be sold on the community market, which is held every Thursday.
5	Mushroom cultivation	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - The community already has a mushroom cultivation group and their productivities are sold both in the community and Chiang Mai city, so it is inappropriate to compete with this group.
6	Basketry	✗	✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Basketry is not suitable for the elderly because of vision problems. - Most of the elderly are inexpert on basketry.

Table 1 (Continued)

Number	Part-time self-employments list	Possibility	Appropriateness of age and health	To be supported by the elderly club and community	Annotation
7	Broom making	✗	✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Broom making is not suitable for the elderly because of vision problems. - Most of the elderly are inexpert on broom making.
8	Flower and fruit planting	✗	✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Flower and fruit planting require wide area and the elderly club could not provide.
9	Cooking	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Cooking for distribution in the community is less possibility since most of the people prefer homemade food.
10	Paper crafts	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Production of paper crafts, mostly souvenirs might not be supported by the community, and the community itself is not a tourist attraction area, much like the others. - Production of paper craft to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
11	Handbag making	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Production of handbag making to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
12	Animal farming	✗	✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Animal farming requires wide area and a big budget, and the elderly club could not provide. - Animal farming could be a cause of disturbing odor in the community.
13	Longan farming	✗	✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Longan farming is not suitable for the elderly because it requires a lot of strength.

Table 1 (Continued)

Number	Part-time self-employments list	Possibility	Appropriateness of age and health	To be supported by the elderly club and community	Annotation
14	Rice farming	✗	✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Rice farming requires wide area and a big budget, and the elderly club could not provide. - This occupation is not suitable for the elderly because it requires a lot of strength.
15	Bedding set making	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - This occupation requires a big budget for the purchase of materials and the elderly club has an insufficient budget. - Production of bedclothes to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
16	Bead craft	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Production of bead craft, mostly souvenirs might not be supported by the community, and the community itself is not a tourist attraction area. - Production of bead craft to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
17	Construction	✗	✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Construction is not suitable for the elderly because it requires a lot of strength. - This occupation requires a budget for the purchase of equipment and the elderly club could not provide.

วิจารณ์

จุดเริ่มต้นของงานวิจัยนี้เริ่มต้นจากการที่ คณะผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาบริบทต่าง ๆ ในเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ และได้มีโอกาสได้พบกับแกนนำของสมาชิก ชุมชนผู้สูงอายุ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับในเบื้องต้นพบว่าสมาชิก ในชุมชนมีความต้องการอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ จาก ข้อมูลเบื้องต้นนี้ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นของความต้องการ

อาชีพเสริมมาพัฒนาเป็นโจทย์วิจัย ซึ่งการพัฒนาโจทย์ วิจัยนี้สอดคล้องกับที่ อารณ์ (2557) ที่ได้รายงาน เกี่ยวกับคุณลักษณะและวิธีวิทยาของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ว่าโจทย์วิจัยนั้นได้มาจากการปัญหาหรือความต้องการของ เจ้าของปัญหาและผ่านการวิเคราะห์ “ปัญหานำการ วิจัย” มาแล้ว

เมื่อได้โจทย์วิจัยแล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนของการ ดำเนินงานวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิด PAR และเทคนิค AIC มาประยุกต์ใช้ ซึ่งการดำเนินงานด้วยแนวคิด PAR

จะทำให้ชุมชนมีการตอบสนอง การเรียนรู้ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการวิจัย มีการปรับเปลี่ยนวิธีคิดที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของชุมชน (สุพิมล และคณะ, 2557) การเผยแพร่แนวคิด PAR และเทคนิค AIC ให้กับเวทีประชาคมของผู้สูงอายุ ทำให้สมาชิกชุมชนรู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน และคณะผู้วิจัยได้ค้นพบปัญหาร่วมกันว่าสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุทุกคนที่เข้าร่วมการวิจัย มีความต้องการอาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต และสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุได้เสนอแนวทางของอาชีพเสริมต่าง ๆ จำนวน 17 อาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จจากการใช้เทคนิค AIC ในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ อรพินท์ และคณะ (2559) ที่อธิบายว่า เทคนิค AIC เป็นกระบวนการที่มีศักยภาพในการสร้าง พลังและกระตุ้นการยอมรับของชาวบ้านให้ร่วมพัฒนา หมู่บ้านและจะให้ความสำคัญต่อความคิดและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนบนพื้นฐานแห่งความท่า夷ม กันเป็นกระบวนการที่นำอาคนเป็นศูนย์กลาง โดยมีผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดในชุมชนมาคิดและทำงานร่วมกันในรูปของการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมความคิดในการวางแผนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน เป็นการสร้างแนวทางการพัฒนาโดยประชาชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ณภัทร (2559) ที่รายงานว่า เทคนิค AIC ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อจัดทำแผน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีเวทีพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ นำเสนอข้อมูลที่จะทำให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพปัญหา ความต้องการข้อจำกัด เป็นกระบวนการที่ช่วยแก้ไขปัญหาและเกิดการพัฒนา การตัดสินใจร่วมกัน และเกิดพลังในการรับผิดชอบต่อการพัฒนาชุมชน

จากแนวทางอาชีพเสริมทั้งหมด 17 อาชีพ สมาชิกชุมชนผู้สูงอายุได้เลือกการปลูกผักอินทรีย์มาเป็นอาชีพเสริม ซึ่งเป็นการเลือกที่ผ่านการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ ความเหมาะสมกับวัยและภาวะสุขภาพ การสนับสนุนจากสมาชิกในชุมชนผู้สูงอายุและชุมชน

ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้ภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ กล่าวคือ 1) ผู้สูงอายุเลือกอาชีพตามความถนัดเนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังคงเป็นเกษตรกรมา ก่อนจึงมีความชوبและความเชี่ยวชาญในอาชีพนี้ 2) วัสดุต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการปลูกผัก อินทรีย์ เช่น เมล็ดพันธุ์ผัก เศษหญ้าแห้ง ต้นกล้าวัยและพืชอื่นๆ ที่จะนำมาราบปุยหมักชีวภาพสามารถได้จากในชุมชนโดยไม่ต้องใช้เงินสนับสนุนจากชุมชนผู้สูงอายุ หรือหน่วยงานอื่น 3) การใช้พื้นที่ในเขตของสมาคมฯ ปานกิจสังเคราะห์ซึ่งเป็นพื้นที่ว่างประมาณ 80 ตาราง เมตร ซึ่งอยู่ติดกับชุมชนผู้สูงอายุมาใช้ประโยชน์เพื่อปลูกผักอินทรีย์ 4) การปลูกผักอินทรีย์เป็นอาชีพเสริมที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนที่พบว่าพื้นที่ในเขตเทศบาล เมืองเมืองแกนพัฒนามีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดปี และการปลูกผักอินทรีย์นี้ เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากในชุมชนจะมีตลาดน้ำซึ่งเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตเกษตรอินทรีย์ ให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาและประชาชนที่สนใจโดยจะจัดในวันพุธสับดีของทุกสัปดาห์ ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ วิชิต (2559) ที่ทำการศึกษาลักษณะงาน ผลตอบแทน สวัสดิการและการส่งเสริมการมีงานทำที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในอาเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการทำงานเพื่อต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการมีรายได้เสริม และต้องการมีสังคม และผู้สูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่างานที่เหมาะสม เป็นได้ทั้งงานที่ทำเป็นครั้งคราวและงานประจำที่มีเวลาแน่นอน โดยสถานที่ทำงานที่เหมาะสมคือที่บ้านและในชุมชนหรือกลุ่มอาชีพ สำหรับประเภทงานที่เหมาะสม ผู้สูงอายุเห็นว่างานที่เหมาะสม ได้แก่ งานที่มีคุณค่าและงานที่ใช้ภูมิปัญญาองค์ความรู้ที่เน้นทักษะและความสามารถเฉพาะด้าน เมื่อสอบถามถึงเรื่องการส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุยังคงมีความจำเป็นโดยส่งเสริมกลุ่มอาชีพในท้องถิ่น เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่ม OTOP เป็นต้น

สรุป

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือมีการศึกษาบริบทของชุมชน บริบทของชุมชนผู้สูงอายุ ตลอดจนการเผยแพร่แนวคิด PAR และเทคนิค AIC ให้กับสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุ และการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการอาชีพเสริม โดยทุกขั้นตอนในการดำเนินงานคณผู้วิจัย สมาชิกชุมชนผู้สูงอายุ และผู้นำชุมชนได้มีการดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกชุมชนผู้สูงอายุได้ค้นพบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของตนเอง อีกทั้งยังสามารถวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการเลือกอาชีพเสริม ซึ่งจากกระบวนการนี้แสดงให้เห็นว่าสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุได้เรียนรู้และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด PAR และเทคนิค AIC ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการนำไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ของผู้สูงอายุ เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาอื่นในชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

คณผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณผู้นำชุมชน ประธานและสมาชิกชุมชนผู้สูงอายุชื่อแล เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ครรชิต พุทธโภษา. 2554. คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์. สำนักงานคณการรัฐ วิจัยแห่งชาติ. 229 หน้า.

ณภัทร จากรุจารัตน์. 2559. กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ชุมชนเทศบาลเมือง พะพุทธ บنا อำเภอพะพุทธบนา จังหวัดสระบุรี. วารสารสังคมศึกษาปริทรรศน์ มจร 4(2): 159-174.

ธนาสุส รณธิติ และ กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์. 2558. การพัฒนาพัฒนารัฐกรรมการดูแลสุขภาพที่พึงประสงค์

ของผู้สูงอายุในชุมชนผู้สูงอายุตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วารสารพยาบาลสหานุเคราะห์ 35(3): 57-72.

วิชิต จรุงสุจิตรกุล. 2559. การศึกษาลักษณะงานผลตอบแทน สวัสดิการและการส่งเสริมการมีงานทำที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในอำเภอพรหมคิริ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ 9(2): 115-123.

สุพิมล ขอผล จิตวีร์พร แป้นแก้ว รณช์ชนรี สโโรบล สมพร สิทธิ์สิ่งคุณ สายฝน ชัยศรีสวัสดิ์ สุมาลี ชัยศรีสวัสดิ์ และประจวบ หน่อศักดิ์. 2557. การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มสุราในชุมชนหมู่บ้านหนองเตาคำใหม่ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 2(3): 313-324.

อรพินท์ พรหมวิเศษ ชาตรี ประชาพิพัฒน์ และ สารจัน เพชรรณี. 2559. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรค ใช้เลือดออกโดยใช้เทคนิคกระบวนการ Appreciation Influence Control: บ้านช่อง อินทนิน หมู่ 10 ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยอนกัน 4(2): 167-183.

อ华รณ โภกาสพัฒนกิจ. 2557. บทความรับเชิญ ระบบนิเวศวิชาการรับใช้สังคมไทย Innovation Platform ในช่วงยุคทองของนักวิชาการ. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ 6(6): 116-137.

เอมอร ชัยประทีป. 2560. การศึกษาความรู้และพัฒนารัฐกรรมเสียงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในชุมชนผู้สูงอายุเทศบาลนครรังสิตจังหวัดปทุมธานี. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 5(1): 77-88.

Participation in Part-time Self-employment Development to Promote Quality of Life of Members of the Elderly Group in Muang Kaen Phatthana Municipality, Mae Taeng District, Chiang Mai Province

Rapeeporn Tiamjan*, **Surasak Nummisri** and **Samart Jitae**

Faculty of Science and Technology, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai 50300, Thailand

*Corresponding author: E-mail rapeeporn_tia@cmru.ac.th

(Received: 2 March 2017; Accepted: 5 May 2017)

Abstract: The objective of this research was to study the participation in part-time self-employment development activities to promote quality of life of the elderly in Muang Kaen Phatthana Municipality, Mae Taeng district, Chiang Mai province. The sample for the study was 99 elders, and participatory action research (PAR) was applied, together with Appreciation, Influence and Control (AIC) techniques. The study found that this group of elders was engaged in a variety of 17 occupations. From this list of occupations, the elderly joined in analysis of the possibilities, and it was concluded that organic vegetable farming got the highest possibility ranking.

Keywords: Part-time self-employment development, elderly, quality of life

บทคัดย่อ: การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เทคบາลเมืองแคนพพนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุ 99 คน ดำเนินการวิจัยโดยประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและ AIC ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุเสนออาชีพเสริมต่างๆ 17 อาชีพ จากการการอาชีพเสริมผู้สูงอายุได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าการปลูกผักอินทรีย์มีความเป็นไปได้สูงสุด

คำสำคัญ: การพัฒนาอาชีพเสริม ผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิต

Introduction

Thai society has experienced intense and rapid change over the past 50 years. The demographic situation of high birth and high death rates has changed to the current low birth and low death rates, while disease trends have shifted from a

predominance of epidemics and communicative disease to chronic illness and disease stemming from the deterioration of the aging body. This has turned Thailand from a society of youth to a society aged, and a key problem of sustainable development for the country

is no longer the rapid increase in young population for the future, but rather the rapid increase in the aged population. Currently the rate of aging in Thailand has increased to 14.7 percent (9.5 million people) and it is predicted that in 2025 Thailand will become aged society completely, in the sense that the aged population will reach 20 percent (14.4 million people) of the total population (Chaiprateep, 2017).

The lengthening of lifespans is a challenge for Thai society, because one problem that will accompany this increase of elderly people is the budgetary demands for taking care of and treating the health problems associated with aging and the chronic illness (Thanathiti and Chamroonsawasdi, 2015), including infirmity and loss of ability to conduct daily life activities, as well as poverty levels higher than other age groups. Thus, the development of quality of life of the elderly needs to be pursued in a way that integrates body, mind, socio-economics and environment. If the elderly has quality of life in economic stability, this will help quality of life in other areas. One area that can enhance quality of life from the perspective of economic stability of the elderly is the creation of employment opportunities that will allow the elderly to create a source of income that can be used for various individual expenses. At the same time, this may be a source of income for the family and contribute to overall quality of life.

The Chor Lae community in the district municipality of Muang Kaen Phatthana, Mae Taeng district, in Chiang Mai province, has established a group for the elderly to allow them to get together and do various activities

together; for example, cultural and traditional activities, community assistance activities and activities to support physical and mental health. In addition to this, members of the elderly group join together to do economic activities such as producing flowers as a way to increase their income. From the research group's initial fieldwork activities, it was found that the profit from these flower producing activities was low, and was not enough to contribute to an increase in income for the members. There are also other members of the group that need additional income that can be options for supporting individuals and their families.

The researchers then became interested in investigating the participation of members of the Muang Kaen Phatthana district municipality elderly group in activities to create alternative income sources through self-employment opportunities. The research is a participatory action research activity that applies Appreciation, Influence and Control (AIC) techniques (Phutthakaso, 2011) to allow the elderly to participate in the research from the initial stages to completion of the research process. This entails joining in the research of their needs and analysis of analysis towards finding employment opportunities with ownership of the members of the elderly group that are appropriate for their health conditions. These will be channels for creation of additional income, contributing to the economic and social stability of the elderly and forming a foundation for enhanced quality of life for individuals into the future.

Materials and Methods

Research design and process

This research was a participatory action research (PAR) activity that applied Appreciation, Influence and Control (AIC) techniques, with the following objectives:

1. Research the local context of the Muang Kaen Phatthana district municipality, in Mae Taeng district, Chiang Mai province, research the context of the Elderly Group, and disseminate knowledge of PAR and AIC techniques (Phutthakosa, 2011) among the elderly population.

2. Research and analyze employment needs for enhancing quality of life of members of the Elderly Group

Target population

The target population of this research was the members of the Elderly Group residing in Moo 1 Ban Chor Lae in the research site. The number of participants was 99 people.

Tools used in the research

1. Meeting facilitated through AIC techniques to research and analyze the employment needs for enhancing quality of life for members of the Elderly Group.

2. Focus group discussion was a tool for collecting information during the meeting from a total of 99 individuals. A simple random sampling exercise was used to divide the participants into small groups of 9-10 people, for a total of 10 groups. Each small group consisted of individuals who had been engaged in employment activities, such as agriculture, commerce, construction, wage labor and government service. Each group had a member responsible for leading the discussions and recording the discussion of the group.

3. Participatory observation, including observation of various behaviors such as expression of interest, speech, proposal of employment opportunities and joint analysis of the feasibility of options.

Data analysis

Data obtained in the meetings, group discussions and participatory observation was analyzed with content analysis, thematic analysis and presented back to the Elderly Group to test the accuracy of the data and supplement areas that were still lacking in order to increase the quality and clarity of the data.

Duration of research

The research project was conducted over the course of one year, between September 2015 and August 2016.

Ethics in research with people

This research project was presented to and considered by the Research Ethics Committee for Public Health at the Chiang Mai Provincial Office of Public Health. The project was certified for research ethics on 3 September 2015 with the certification code EC-CMPHO 02/2556. In the research process, the objectives, methods, rights of voluntary participation were explained to the sample group. The right of the sample group to withdraw from the research with no repercussions was stressed to the participants and other involved people.

Results

The results of the research can be explained according to the objectives of the research and the AIC techniques used in the research process. The details are as follows.

1. Research into the local context of the Muang Kaen Phatthana district municipality, in Mae Taeng district, Chiang Mai province, research the context of the Elderly Group, and disseminate knowledge of PAR and AIC techniques among the elderly population.

1) Context of Muang Kaen Phatthana district municipality (Appreciation; A1)

Muang Kaen Phatthana district municipality has a total population of 13,450 people, consisting of 6,494 males and 6,956 females. There are 5,173 households, most of which (2,838) are engaged in agriculture, due to the suitable land situation and availability of water from the Mae Ping river. The waterway that flows from the Mae Ngat Sombunchol Dam has water flowing throughout the year. There are other livelihood activities such as government service, state enterprise employment and wage labor in the private sector.

At the end of 2014, the people of Muang Kaen Phatthana came together to open a periodic community market to sell their chemical-free agricultural products in the community. The market is open on Thursday of every week and is accepted very well by the community.

2) Context of Elderly Group (Appreciation; A1)

The Elderly Group of Chor Lae subdistrict in Muang Kaen Phatthana was started in 1999, and has been managed along the principles of holism. The group is operated with participation from the community, including religious activities, cultural and traditional activities, recreational activities, health activities and employment activities such as production of flowers as an alternative source of income for the members.

3) Dissemination of PAR and AIC (Appreciation; A1)

Information concerning the operation of the Elderly Group was reviewed, and it was found that most of the community was pleased with the joint activities, as these activities were good for the physical and mental health of the members, instilled a feel of self-worth, demonstrated societies concern and provided opportunities for self-development through the employment generation activities, which included the production of flowers to increase cash income. However, it was found that the profit from this flower production activity was quite low, and was not enough to make a significant contribution to increased income for the members. For this reason, the members of the Elderly Group needed different employment opportunities to develop the capacity of the group members and increase options for cash income generation.

The research team provided information about PAR and AIC at the civil society forum of the Elderly Group, which consisted of the elderly, community leaders and the research team. This was done to create knowledge and understanding together among the elderly, the community and the researchers. With the knowledge obtained in this activity, the elderly and the community leaders were happy to participate in the research.

2. Research and analyze employment needs for enhancing quality of life of members of the Elderly Group

1) Research into needs for employment development to enhance quality of life of the Elderly Group members (Appreciation; A2)

All members of the elderly community expressed needs for

employment to enhance quality of life. The reason is that the elderly is no longer involved in the main livelihood activities, and their sources of income are from children and grandchildren and elderly support funds. For many people, their income is not sufficient to meet expenditures, because prices have risen, and many of the elderly live alone. Without anyone to look after them, they need employment opportunities to lighten the financial burden they shoulder. The average income derived from flower production activities is not sufficient to contribute to income supplements.

2) Analysis of information on needs (Influence)

The elderly proposed 17 options for employment, including Thai massage, processing herbs, sewing clothes, organic

agriculture, mushroom cultivation, weaving baskets, broom-making, planting flower and fruit trees, cooking, paper crafts, bag-making, livestock, longan garden, rice cultivation, bed set making, bead crafts and construction.

The elderly analyzed these options for feasibility, appropriateness with age and health, support from members of the group, and other factors. The results found that the elderly chose cultivation of organic vegetables because it had the highest feasibility because it does not require a large cultivation area like other crop options, the elderly can plant in their home gardens, and most of the elderly were farmers in the past which means that they enjoy and understand how to grow vegetables. Additionally, the organic produce could be sold at the community Thursday market. Details are presented in Table 1.

Table 1 The analysis of part-time self-employments

Number	Part-time self-employments list	Possibility	Appropriateness of age and health	To be supported by the elderly club and community	Annotation
1	Thai massage	✗	✓	✗	- Mueang Kaen Phatthana Town Municipality has already offered free Thai massage for the community. - May not be supported because of there are many massage therapists in the community.
2	Herb processing	✗	✓	✗	- The elderly club members have received training on the processing of herbs. After the training, they have made and sold some products such as dishwashing liquid and shampoo. However, it has not been supported by the community.

Table 1 (Continued)

Number	Part-time self-employments list	Possibility	Appropriateness of age and health	To be supported by the elderly club and community	Annotation
3	Dressmaking	✗	✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Dressmaking is not suitable for the elderly due to vision problems. - This occupation requires a big budget for the purchase of equipment and the elderly club could not provide.
4	Organic vegetable farming	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Planting an organic vegetable is possible because most of the elderly have been farmers and specialize in planting. - The elderly could use the space around the elderly club for planting. - Productivity can be sold on the community market, which is held every Thursday.
5	Mushroom cultivation	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - The community already has a mushroom cultivation group and their productivities are sold both in the community and Chiang Mai city, so it is inappropriate to compete with this group.
6	Basketry	✗	✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Basketry is not suitable for the elderly because of vision problems. - Most of the elderly are inexpert on basketry.
7	Broom making	✗	✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Broom making is not suitable for the elderly because of vision problems. - Most of the elderly are inexpert on broom making.
8	Flower and fruit planting	✗	✗	✓	<ul style="list-style-type: none"> - Flower and fruit planting require wide area and the elderly club could not provide.

Table 1 (Continued)

Number	Part-time self-employments list	Possibility	Appropriateness of age and health	To be supported by the elderly club and community	Annotation
9	Cooking	✗	✓	✗	- Cooking for distribution in the community is less possibility since most of the people prefer homemade food.
10	Paper crafts	✗	✓	✗	- Production of paper crafts, mostly souvenirs might not be supported by the community, and the community itself is not a tourist attraction area, much like the others. - Production of paper craft to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
11	Handbag making	✗	✓	✗	- Production of handbag making to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
12	Animal farming	✗	✗	✗	- Animal farming requires wide area and a big budget, and the elderly club could not provide. - Animal farming could be a cause of disturbing odor in the community.
13	Longan farming	✗	✗	✗	- Longan farming is not suitable for the elderly because it requires a lot of strength.
14	Rice farming	✗	✗	✗	- Rice farming requires wide area and a big budget, and the elderly club could not provide. - This occupation is not suitable for the elderly because it requires a lot of strength.

Table 1 (Continued)

Number	Part-time self-employments list	Possibility	Appropriateness of age and health	To be supported by the elderly club and community	Annotation
15	Bedding set making	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - This occupation requires a big budget for the purchase of materials and the elderly club has an insufficient budget. - Production of bedclothes to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
16	Bead craft	✗	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Production of bead craft, mostly souvenirs might not be supported by the community, and the community itself is not a tourist attraction area. - Production of bead craft to be sold in Chiang Mai city is difficult because lacking of the dealer network.
17	Construction	✗	✗	✗	<ul style="list-style-type: none"> - Construction is not suitable for the elderly because it requires a lot of strength. - This occupation requires a budget for the purchase of equipment and the elderly club could not provide.

3) Identification of employment development activities (Control)

The analysis showed that the elderly would like to grow organic vegetables as their self-employment activity. The next steps were for the members of the group to come together to identify activities for organic vegetable cultivation, and to plan for monitoring and evaluation of their employment activities.

Discussion

The entry point of this research came from the researchers' opportunity to research the various contexts of the issue in Muang Kaen Phatthana, and the chance to meet with the leaders of the Elderly Group. The first information that was obtained showed that the group members had a need for alternative sources of income and employment opportunities. Based on this, the researchers took this local need and developed it into a research issue, which

was in line with the research of Opatpatanakit (2014), who reported on the characteristics and scientific methods of research for localities, which derived from the real issues and needs that had been researched and analyzed to some degree by the actual 'owners' of the issues and needs.

Once the issue had been identified, the researchers then began the process of PAR and AIC, which allow the local communities to provide, learn, have feelings of ownership over the research project, and adjust their ideas to arrive at solutions themselves. These solutions will be in line with the needs and necessities of the community (Khorphon *et al.*, 2014). Disseminating PAR and AIC methods at the community venue of the Elderly Group allowed the elderly, the community leaders and the researchers to come together to arrive at a shared understanding of the needs for self-employment options to enhance quality of life, as expressed by the elderly people themselves. The elderly themselves proposed 17 options for self-employment, which show that the AIC techniques were successful in the implementation of the research. This supports the findings of Promwiset *et al.* (2016), who explained that AIC techniques are a process that have capacity for creating energy and catalyzing acceptance of the villagers to participate in the development of the village. At the same time, it places high importance on the ideas and participation of the people in the community, based on an equitable foundation that takes people as the center of the process. All members of the community come to think and work together in the form of meetings that are used to generate ideas for community

development planning, developing options for the community through the community members. Additionally, this is in line with the research of Jarujutharat (2016), who reported that AIC techniques create collaboration for implementation of plans, create opportunities for people to voice their opinions and exchange ideas and experiences in meetings. They also present information which brings understanding of the problems, needs and constraints, create processes that can solve problems and build collaborative development and decision making, as well as creating responsibility for community development.

Out of the 17 options proposed by the Elderly Group, they chose cultivation of organic vegetables as their self-employment opportunity. This decision was the result of analysis of feasibility, appropriateness for age and health, and other factors that are related to the issue. This shows the beneficial use of local knowledge, namely: 1) the elderly chose an option for which they have skills, since most of them had been farmers before, which means that they both enjoy and are competent in the tasks involved, 2) the necessary inputs for the activity, including vegetable seed, dried grass, banana trees and other plants that are needed for making organic fertilizer can be found within the community, reducing the costs that would need support from the Elderly Group or other agencies, 3) using the land of the cremation association, which is 80 square meters of unused land located adjacent to the Elderly Group, can be used for growing the organic vegetables, 4) cultivation of organic vegetables is appropriate for the community context in which land in the municipality is suitable for agriculture

and water is available year round. Production of organic vegetables is also in line with the needs of the community, since there is a periodic market where the vegetables can be sold to community members in Muang Kaen Phatthana, and others from the outside who might be interested. These findings are supported by Charungsutjaritkul (2016), who researched the conditions, benefits, welfare and support for employment that is appropriate for the elderly in Phrom Khiri district, Nakhon Sri Thammarat province. The research found that elderly desire to work because they want to use their spare time in a beneficial way. They also need supplementary income and want to be part of society. The elderly mostly felt that appropriate work includes both periodic work and work that is constant with set times. The appropriate site for this work is the home or within the community, or in livelihood groups. The most appropriate type of work is work that has high value and is part of local knowledge systems. The next most appropriate work is that requires specific skills and specialized abilities. When examining the promotion of elderly work options, the sample group felt that this type of support would be necessary, particularly from local livelihood groups, such as the Elderly Group and the OTOP Group, among others.

Conclusion

This research was conducted according to the objectives set out, focusing on the community context, the Elderly Group context and the dissemination of PAR and AIC techniques to the members of the group, as well as analysis of the needs for self-employment opportunities. At each step

of the research, the researchers, members of the Elderly Group and the community leaders were involved together in the implementation, which helped the members to identify their real problems and needs. They were also able to analyze the data about feasibility with regards to the problems and constraints in the selection of the employment option. This process showed that the members of the Elderly Group learned and developed understanding of PAR concepts and AIC techniques, which will be important foundations for future problem solving of the elderly people in other areas, such as health and other community issues.

Acknowledgements

The research team would like to thank Rajabhat University Chiang Mai for the allocation of budget to carry out this research. They would also like to express their appreciation to community leaders, the president and members of the Elderly Group of Chor Lae, Muang Kaen Phatthana district municipality, who participated in this research.

References

Opatpatanakit, A. 2014. Ecological system of thai socially-engaged scholarship innovation platform at the golden age of Thai scholars. *Area Based Development Research Journal* 6(6): 116-137.

Chairaprateep, E. 2017. The study of knowledge and behavior risk factors on chronic non-communicable diseases in the elderly club, Rangsit city municipality, Pathum Thani province. *Journal of*

Communication Development and Life Quality 5(1): 77-88.

Phutthakosa, K. 2011. Manual for Development Community Learning, Complete Version. National Research Council of Thailand. 229 pages.

Jarujutharat, N. The Family Participation Development Process in Promoting Quality of Life for The Elderly in Phraputtabat District Municipality, Saraburi Province. Journal of MCU Peace studies 4(2):159-174.

Promwiset, O., C. Prachapipat and S. Pechmanee. 2016. Prevention and control of dengue hemorrhagic fever through community participation by appreciation influence control technique: Banchongintanin Moo 10 Takukneua Vibhawadi district Suratthani province. Community health development quarterly Khon kaen University 4(2): 167-183.

Khorphon, S., J. Pankeaw, T. Sarobol, S. Sitthisongkram, S. Chaisrisawat and P. Norsak. 2014. Use of Participatory Action Research (PAR) in Preventing and Solving Problems Caused by Alcohol Consumption in the Community of Nong Toa Kammai Village, Pa Phai Sub-district, San Sai District, Chiang Mai Province. Journal of Community Development and Life Quality 2(3): 313-324.

Thanathiti, T. and K. Chamroonsawasdi. 2015. Development of optimal self-care behavior of seniors in a senior club, Bangtoey sub-district, Sampran district, Nakhon Pathom province. Songklanagarind Journal of Nursing 35(3): 57-72.

Charungsutjaritkul, W. 2016. The Study on Suitable Occupation, Earned Income, Welfare and Employment Promotion for the Elderly in Promkiri Nakhon Si Thammarat Province. Journal of Southern Technology 9(2): 115-123.